

T156472

การวิจัยเรื่องการขยายผลเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรอำเภอบ้านฉาง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 2) ศึกษากระบวนการทำงานเครือข่ายของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 3) ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินการขยายเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรอำเภอบ้านฉาง จังหวัดลำพูน จำนวน 31 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้ให้ข้อมูล มีพื้นที่ดำเนินการเกษตรโดยเฉลี่ย 8.61 ไร่ มีการแบ่งใช้พื้นที่ทำการเกษตรเพื่อทำนา และทำไร่/ทำสวน โดยเฉลี่ย 2.51 ไร่ และมีการแบ่งใช้พื้นที่ทำการเกษตรเพื่อเลี้ยงสัตว์/ประมง โดยเฉลี่ย 0.9 ไร่ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวนแรงงานที่มีในครัวเรือนโดยเฉลี่ยประมาณ 3 คน มีจำนวนแรงงานจ้างโดยเฉลี่ยประมาณ 5 คน มีรายได้ในภาคการเกษตรในปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 94,645 บาทต่อปี

2) ในปัจจุบันผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดยังดำเนินงานโดยใช้หลักการเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยรูปแบบการดำเนินงานจะเป็นไปแบบไม่เต็มรูปแบบ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันภายในเครือข่าย นอกจากนั้นสมาชิกเครือข่ายยังเข้าเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร หรือองค์กรด้านการเกษตร และมีการติดต่อกับเกษตรกรในกลุ่มต่าง ๆ ผู้ให้ข้อมูลยังได้รับความรู้และการสนับสนุนจากสื่อต่าง ๆ และจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของผลการศึกษการขยายผลเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ พบว่าผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีการขยายผลเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยการติดต่อกับเกษตรกรในกลุ่มอื่น ๆ โดยการเข้าศึกษาดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่กับเกษตรกรกลุ่มอื่น ส่วนขยายเครือข่ายโดยการเป็นวิทยากร/จุดสาธิตเรียนรู้ด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้กับกลุ่มอื่น ได้มีการเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวกับเกษตรกรทฤษฎีใหม่

T156472

ทั้งด้านทฤษฎีและด้านการปฏิบัติแก่เกษตรกรที่เข้าดูงาน ส่วนรูปแบบในการขยายผลเครือข่ายเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ไปประยุกต์ใช้พื้นที่ โดยเปลี่ยนจากการใช้พื้นที่ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพียงอย่างเดียว เป็นการใช้พื้นที่ทำไร่นาสวนผสม โดยใช้หลักความรู้จากเกษตรกรทฤษฎีใหม่ไปปรับใช้ และการประยุกต์ใช้พื้นที่โดยเปลี่ยนจากการใช้พื้นที่ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพียงอย่างเดียว เป็นการใช้พื้นที่ประยุกต์ทำเกษตรกรทฤษฎีใหม่แบบไม่เต็มรูปแบบ

3) ปัญหาในด้านการดำเนินงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในประเด็นปัญหาด้านที่ดิน พบว่า ที่ดินที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการทำเกษตรกรทฤษฎีใหม่แบบเต็มรูปแบบได้ เพราะที่ดินมีขนาดเล็ก จะขอย่อยเพื่อผลิตผลหลายอย่างประกอบกันทำได้ยาก ในบางแห่งที่ดินไม่เอื้ออำนวยในการปลูกพืชบางชนิดและไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และในบางรายไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทำให้ไม่กล้าจะลงทุนระยะยาว เช่น การปลูกไม้ผล หรือขุดบ่อเลี้ยงปลา ปัญหาและอุปสรรคในด้านแรงงาน คือ แรงงานในครัวเรือนไม่เพียงพอต่อความต้องการ แนวทางแก้ไขได้มีการจ้างแรงงานเพิ่มและได้การลงแขกการทำงานระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ปัญหาด้านเงินทุน สมาชิกขาดแคลนเงินทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต การเข้าเป็นสมาชิกในแหล่งทุนในระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ เป็นทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ปัญหาด้านผลผลิต ในบางครั้งผลผลิตเหลือจากการบริโภคจำนวนมากแนวทางแก้ไขปัญหามีการนำผลผลิตที่เหลือกินไปขายและแลกเปลี่ยนภายในกลุ่ม และปัญหาในด้านปัจจัยการผลิต คือปัจจัยการผลิตมีราคาสูง

ABSTRACT

TE 156472

This particular research was conducted with the following objectives: 1) to study the implementation of farmers who joined the new agricultural theory project, the theory of which was suggested by His Majesty The King; 2) to investigate the working process of the new agricultural theory network; and 3) to determine problems, constraints and guideline solutions in implementing the new agricultural theory network. The respondents were 31 members of the new agricultural theory network in Pasang district, Lamphun province. The data was collected by using interview schedules and later analyzed by using statistical parameters such as percentages, averages and standard deviation. The results of the study were as follows:

1) The respondents had an average agricultural land area of 8.61 rai, 2.51 rai of which was used for rice, vegetable and fruit tree cultivation and 0.9 rai was used for animal raising or fisheries. Most of them worked as casual laborers. They had an average household labor and an average hired farm labor of 5 persons. The average farm income from the previous planting season was 94,645 baht/year.

2) The respondents have not used the new agricultural theory to the fullest extent. All of them have joined the network and participated in activities within the network. They were also members of farmers' groups or other farm organizations and had contact with other farmers' groups. They have received knowledge and support from various communications media, staff of government agencies and other relevant organizations. As for the extension of the new agricultural theory network, the respondents contacted farmers in other groups through study tours which enabled them to exchange knowledge and experiences with others. For network extension through acting as resource persons, the respondents had demonstration/ learning points where farmers from other places could learn about the new agricultural theory. In terms of

extension patterns, the respondents applied knowledge and experiences in practicing the new agricultural theory to their own farms by changing from mono-cropping production to multiple integrated farming mainly based on the new agricultural theory. At the same time, their farm site was changed from a mono-cropping site to an incomplete form of new agricultural theory.

3) The problems in implementing the new agricultural theory in terms of farmland showed that the land was not sufficient for the new agricultural theory if completely based on the model. In some areas, the land was not suitable for growing some kinds of crops and the farmers had no land rights. The problem of labor was insufficient household labor that could be solved by hiring additional labor and by group members' cooperation. The capital problem was the members' lack of funds to procure farm inputs. A suggested solution was to allow them to become members of some funding agencies with a low interest rate. The production problem was surplus product which could be used for household consumption or exchange within the group. The problem of farm inputs was high prices of the inputs